

Bergslagsleden

ETAPP

15

Ramundeboda – Gråmon 23 km

Etappmål Ramundeboda

Ramundeboda ligger intill E 20, fyra kilometer söder om Laxå. Badmöjlighet finns i Borasjön. Parkering. Intressant klosteruin. Möjlighet till övernattning i anslutning till Ramundeboda sockenstuga under vandrarsäsong. Kafeservering. Bokning och upplysningar tel. 0584-600 35.

Etappmål Gråmon

Gråmon ligger 3 km in efter den enskilda vägen mellan Bosjön och Mosshult, med avfart från allmänna vägen, Askersund-Tived, vid Fagertärnsvägens anslutning.

Etappmålet ligger avskilt från bebyggelse. Här finns inga övernattningsmöjligheter förutom vindsyddet. Kallkälla finns i närheten.

Bomberget, 2,5 km norr om Gråmon erbjuder övernattning inomhus för mindre grupper. Vägvisning finns från leden. För upplysningar kontakta 0584-520 36.

Rastplats Kråksjön

Rastplats med vindsydd, eldstad och toalett finns vid Kråksjön ca 11 km söder om Ramundeboda. Dricksvatten finns inte i direkt anslutning till rastplatsen, men sjöns vatten är så rent att det efter kokning kan användas för matlagning. För att underlätta för skötsel-föreningen vädjar vi till dig att ta med dina sopor när du lämnar rastplatsen.

TECKENFÖRKLARING

- ● ● ● Bergslagsleden
- Rastplats med vindsydd
- Kallkälla
- GRÅMON Etappmål
- Naturreservat

0 1 km 2 km 3 km 4 km 5 km

SKALA 1:67 500

REGIONFÖRBUNDET
ÖREBRO

Sevärdheter i anslutning till leden

1. Ramundeboda

Vid Borasjöns norra strand, på gränsen mellan Närke och Västergötland, grundlades på 1400-talet Ramundeboda, eller som det också kallades S:t Antonii kloster på Tiveden.

Tivedsbrödernas främsta uppgift var att härbärga resande och ge dem andlig och lekamlig spis. Reformationen medförde att klostret stängdes 1529. Det efterträddes på platsen av Bodarne krog som drevs ända fram till 1860-talet.

På platsen för det forna klostret finns idag endast grundrester och ett källarvalv kvar. På kyrkogården från 1680-talet fanns den kyrka som 1899 flyttades till Laxå. I den timrade sockenstugan intill finns nu en kaffeservering.

2. Kolviksåsen

En kilometer söder om den punkt där leden lämnat E20 går den upp över Kolviksåsen. Längst upp på backens krön har man utsikt mot öster med Borasjön i förgrunden.

3. Långsmon

Sex kilometer söder om Ramundeboda går leden nära gårdarna och de relativt omfattande odlingsmarkerna vid Långsmon. Strax öster om den punkt där leden passerar vägskälet, finns en kallkälla.

4. Altarstenen

Alldeles norr om rastplatsen vid Kråksjön följer leden en lång ås som sträcker sig mer än 3 km söderut. På åsens nordligaste del ligger alldeles intill leden ett stort flyttblock som kallas Altarstenen. Enligt sägnen skall munkarna under sina vandringar mellan Ramundeboda och Olshammar ha rastat och hållit andakt här.

5. Kråksjön

Söder om rastplatsen följer leden ås-sträckningen intill Kråksjöns strand. Längs en stor del av sträckan är åsen ombyggd till en dammvall, som uppförts för reglering av Kråksjöns vattennivå. Det är i första hand olika bruk och kraftverk nere i Laxå som haft, och fortfarande har, intresse av vattenregleringen.

6. Kråksjöåsen

Söder om Kråksjön går leden i nästan 2 km på krönet av den här helt oskadade rullstensåsen. Denna del av åsen är skyddad som naturreservat och bevuxen med den för åsar typiska hedtallskogen, som här är opåverkad av skogsbruk sedan åtskilliga årtionden.

Hela denna sträcka följer leden landskapsgränsen mellan Västergötland och Närke, och därmed också den gamla gränsen mellan Svears och Götars rike.

7. Grytsjön

På en flera kilometer lång sträcka närmast norr om etappmålet Gråmon, har leden kontakt med den ganska stora skogssjön Grytsjön. Den är en av sjöarna till Närkes Svartå, och avrinner således till Mälaren.

Grässjön, som leden går förbi några km länge norrut, avvattnades tidigare via Unden och Vättern, men genom att man behövde vattenkraft till industrin längs Laxån, grävdes en bäck från östra delen av sjön ned till Västra Laxsjön.

Denna bäck, Grässjöbäcken, passerar leden strax öster om sjön. Kojemossen väster om Grässjön, avvattnas dock fortfarande västerut mot Unden och Vättern.

Denna etapp av leden går alltså fram i en verklig gränsbygd, med både landskapsgräns och vattendelare. Vid Grytsjön finns på flera ställen i närheten av leden små vikar med sten- eller sandstränder som är lämpliga för bad.

Munkastigen

Hela etapp 15 följer i princip Munkastigen. Denna vandringsled har tillkommit för att befästa minnet av den vandringsväg som munkarna vid Ramundeboda nyttjade, när de via Olshammar och Vättern färdades till andra kloster i mer bebodda trakter.

Den exakta sträckningen av munkarnas stig har varit svår att hitta, och många uppfattningar finns om den rätta dragningen. Många av de gamla stigarna i naturliga sträckningar har tagits över av det moderna bilvägnätet, men till exempel den torra och lättframkomliga rullstensåsen vid Kråksjön, har med stor sannolikhet nyttjats av munkarna. Särskild etappbeskrivning finns att få.

Viktigt att veta

- Gör upp eld bara på de iordningställda eldplatserna.
- Förvissa dig alltid om att elden är släckt innan du går vidare.
- Avstå helt från att göra upp eld under sommarens torrperioder då brandfaran är stor.
- Bryt inte grenar och ris av levande träd.
- Du får tälta efter leden, men gör det helst intill rastplatserna och inte mer än en natt på samma plats.
- Gå inte vid sidan av leden där den går nära bebyggelse, genom odlade marker eller över skogsplanteringar.
- Skräpa inte ned i naturen.
- Om du har hund med, tänk på att du alltid måste hålla den kopplad i skog och mark tiden 1/3–20/8.
- För att undvika att störa älgjakten bör du inte använda leden under den mest intensiva jaktperioden, andra måndagen i oktober till början av november.

Bergslagsleden

Bergslagsleden är en 28 mil lång vandringsled genom hela Örebro län. Den är uppdelad i 17 etapper. Huvudman för leden är Regionförbundet Örebro. Bergslagsleden markeras med orange färg på träd eller stolpar. Vid vägskal och stigförgreningar används riktningsskyltar med Bergslagsledens symbol. Bergslagsleden ingår i Europavandringsled 1 som sträcker sig från södra Italien till svenska fjällen. (www.stfturist.se)

Bussförbindelser

Ramundeboda trafikeras vissa tider, vardagar, med buss sträckan Laxå–Finnerödja. Bra

tågförbindelser till och från Laxå. Olshammar har flera förbindelser med buss vardagar till Askersund eller Karlsborg. Upplysningar om busstider telefon 020-22 40 00 och om järnvägsförbindelser telefon 020-75 75 75. Gråmon kan ej nås med kollektiv transport.

Lästips

Esbjörnsson, Estrid, Värt att se i Örebro län, *Lindstén Carl Anders*. Sevärt i Södra Kilsbergen. *Hellström, Lena*. Utsikt från Bergslagsleden.

För mer information

Laxå turistbyrå, 0584-109 20, www.laxa.se, Regionförbundet Örebro, 019-602 63 00,

www.regionorebro.se. För information om naturreservaten, se länsstyrelsens hemsida www.t.lst.se (naturvård).

Friluftslivets hemsida

På www.regionorebro.se hittar du samlad information om natur- och friluftsliv i Örebroregionen. Här finns aktuell information om övernattningsmöjligheter längs Bergslagsleden. Du kan ladda ned etappblad och få förslag på andra upplevelser.

På hemsidan finns också uppgifter om fiskemöjligheter, kanotuthyrare och länkar till upplevelsearrangörer.